

PAŃSTWOWA KOMISJA BADANIA WYPADKÓW LOTNICZYCH

Dot. zdarzenia nr: 1331/13

UCHWAŁA

Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych, w składzie:

Przewodniczący posiedzenia, Zastępca Przewodniczącego Komisji:	mgr inż. Jacek Jaworski
Członek Komisji:	dr inż. Dariusz Frątczak
Członek Komisji:	lic. Robert Ochwat
Członek Komisji:	mgr inż. Edward Łojek
Członek Komisji:	mgr inż. Jerzy Kędzierski
Członek Komisji:	inż. Tomasz Makowski
Członek Komisji:	mgr inż. Bogdan Fydrych

W dniu 2 kwietnia 2014 roku, podczas posiedzenia Komisja rozpatrywała przedstawione przez organ zarządzania przestrzenią powietrzną badania zdarzenia lotniczego z udziałem samolotów: McDonnell-Douglas MD-11 (MD11), Boeing 737-800 (B738) i Bombardier Dash-8 (DH8D), które wydarzyło się w dniu 21 sierpnia 2013 r. w przestrzeni powietrznej CTR lotniska im . F. Chopina w Warszawie (EPWA). Działając w oparciu o **art. 5 ust. 3 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)Nr 996/2010 w sprawie badania wypadków i incydentów w lotnictwie cywilnym oraz zapobiegania im oraz uchylające dyrektywę 94/56/WE** (Dz. U. UE. L. z 2010 r., Nr 295, poz. 35), Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych przyjęła ustalenia wyżej wymienionego podmiotu i podjęła decyzję o zakończeniu badania.

Przebieg i okoliczności zdarzenia:

Przerwanie podejścia do lądowania wykonującego podejście na drogę startową (RWY) 33 w EPWA samolotu DH8D (EDDT - EPWA) z powodu zajętego RWY przez samolot kołujący do startu, który zatrzymał się za punktem oczekiwania. Załoga MD11 poprosiła o start z pełnej długości pasa 33. W związku z powyższym Kontroler TWR-ADC zdecydował, że start MD11 z RWY 33 nastąpi po lądowaniu Boinga 737-800 a przed lądowaniem kolejno podchodzącego na ten RWY DH8D. Samolot B738 znajdował się nad progiem RWY33 kolejno podchodzący DH8D znajdował się w odległości ponad 7 NM od RWY33 a jego prędkość była wyredukowana poniżej 160 węzłów. Zgodnie z przyjętymi w LoA TWR-APP EPWA zapisami konfiguracja taka w pełni uzasadniała decyzję o zezwoleniu na zajęcie RWY do startu MD11 pomiędzy w/w dwoma lądowaniami.

USTALENIA

1. W powyżej opisanym zdarzeniu Kontroler Ruchu Lotniczego TWR-ADC w ciągu 26 sekund wydał i cofnął decyzję o zajęciu RWY 33 przez samolot MD11. Mimo cofnięcia zgody MD11 przekroczył

- już linię oczekiwania przed RWY 33, co w konsekwencji skutkowało przerwaniem podejścia do lądowania dla dwóch kolejno podchodzących po sobie na ten RWY samolotów - DH8D oraz E170.
2. Na podstawie dostępnego materiału nie znaleziono uzasadnienia dla tak podjętej decyzji Kontrolera TWR- ADC. Wszystkie parametry zdarzenia wskazują, że start samolotu MD11 mógł się odbyć zgodnie z pierwotnym założeniem, nawet gdy B738 zwolnił w drogę S3 zamiast w S1 jak to opisał w swojej notatce Kontroler TWR-ADC.
  3. Sam Kontroler nie zawarł w korespondencji do B738 sugestii w jaką drogę samolot ten miałby zwalniać pas po lądowaniu.
  4. Z kolei w stosunku do MD11 Kontroler TWR-ADC nie upewnił się co do natychmiastowej jego gotowości do startu, co przy deficycie czasu byłoby działaniem zalecanym.
  5. W wyniku incydentu DH8D spędził dodatkowo w powietrzu ok. 22 minut, E170 ok. 8 minut, a start MD11 opóźnił się ok 5 minut.
  6. W trakcie analizowania zdarzenia stwierdzono następujące uchybienia Kontrolera TWR-ADC:
    - a) Brak świadomości co do tego, że wystąpił incydent „runway incursion”, co doprowadziło do nie wypełnienia obowiązującego formularza oraz podawaniem jako powodu przerwania podejścia niefrazeologicznego określenia „runway is not clear”.
    - b) Złe odsłuchanie „read back-u” załogi DH8D, co doprowadziło do nieporozumienia i w związku z tym wyjątkowo wydłużoną korespondencją radiową.

WNIOSKI WYNIKAJĄCE ZE ZDARZENIA

1. Na poziomie szkolenia powinno się uświadamiać dla przyszłych Kontrolerów poczucie odpowiedzialności za podejmowane decyzje. Niewyważone decyzje mogą być przyczyną niepotrzebnych opóźnień w ruchu lotniczym, wydłużenia czasu lotu.
2. Konieczne jest też podniesienie świadomości Kontrolerów co do definicji zdarzenia „RUNWAY INCURSION”, oraz nieustanne przypominanie o wadze jaką niesie ze sobą obowiązek skrupulatnego odsłuchiwanie wszystkich „read-back-ów”.

Przyczyny incydentu lotniczego:

Błędy w pracy ATM.

Działania podjęte przez podmiot badający:

1. Przekazać raport końcowy i zebrane materiały do Działu Kontroli Lotniska Warszawa w celu zapoznania KRL z wynikami badania zdarzenia wraz z omówieniem popełnionych błędów.
2. Przekazać raport końcowy i zebrane materiały do Ośrodka Szkolenia Lotniczego w celu włączenia ich do zasobu (bazy danych) materiałów ze zbadanych zdarzeń wykorzystywanych przez instruktorów OSL podczas szkoleń podstawowych oraz odświeżających dla kontrolerów ruchu lotniczego.

Komisja nie sformułowała **zaleceń dotyczących bezpieczeństwa:**

Nadzorujący badanie

mgr inż. Bogdan Fydrych *podpis na oryginale*